Dissertatio inauguralis chymico-medica de radice colomba / [Eberhard Philipp Becker].

Contributors

Becker, Eberhard Philipp, 1742-1799. Cartheuser, Johann Friedrich, 1704-1777. Universität Frankfurt an der Oder.

Publication/Creation

Frankfort-on-Oder : J.C. Winter, [1773]

Persistent URL

https://wellcomecollection.org/works/mm825zds

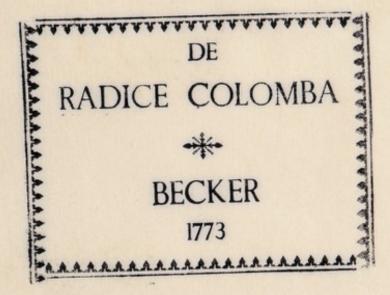
License and attribution

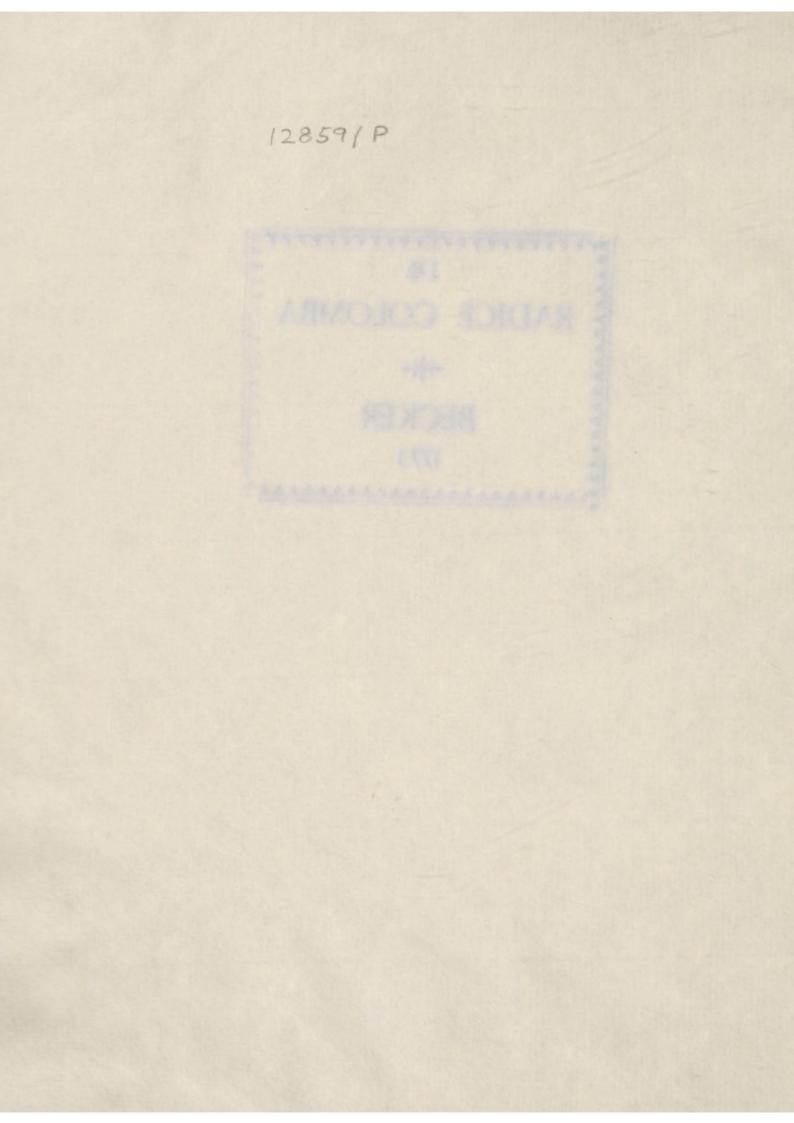
This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

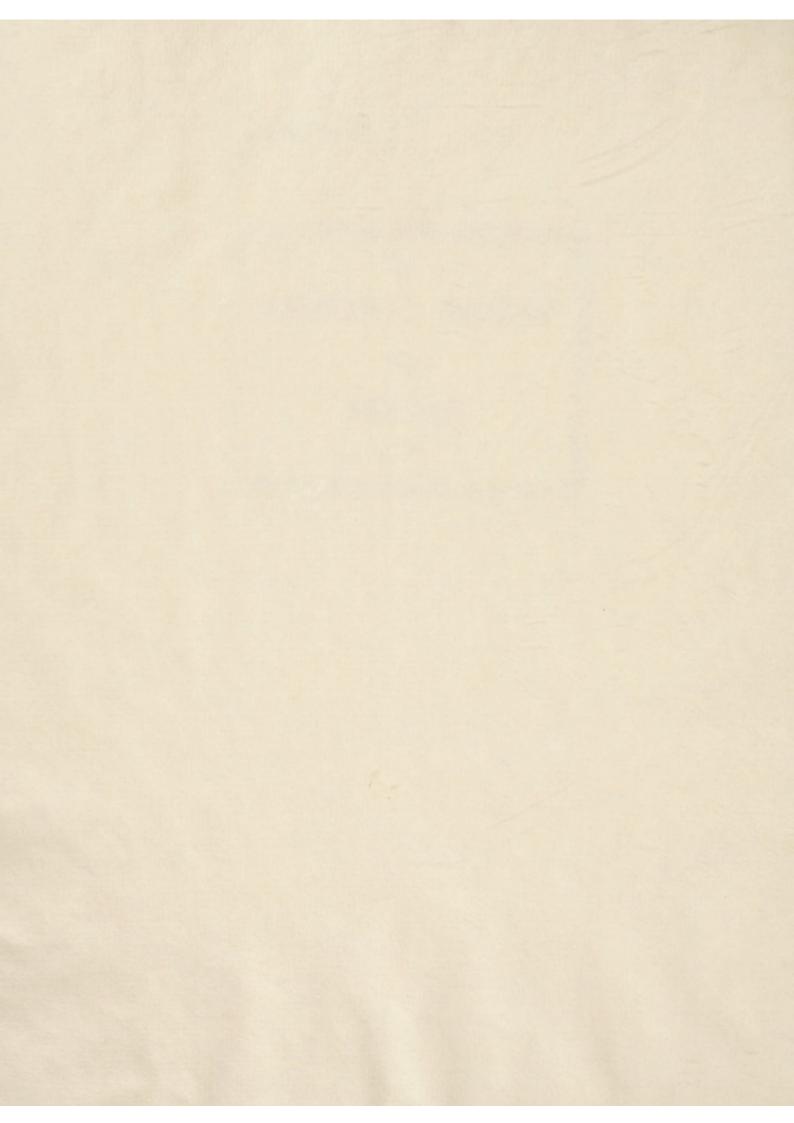
Wellcome Collection 183 Euston Road London NW1 2BE UK T +44 (0)20 7611 8722 E library@wellcomecollection.org https://wellcomecollection.org

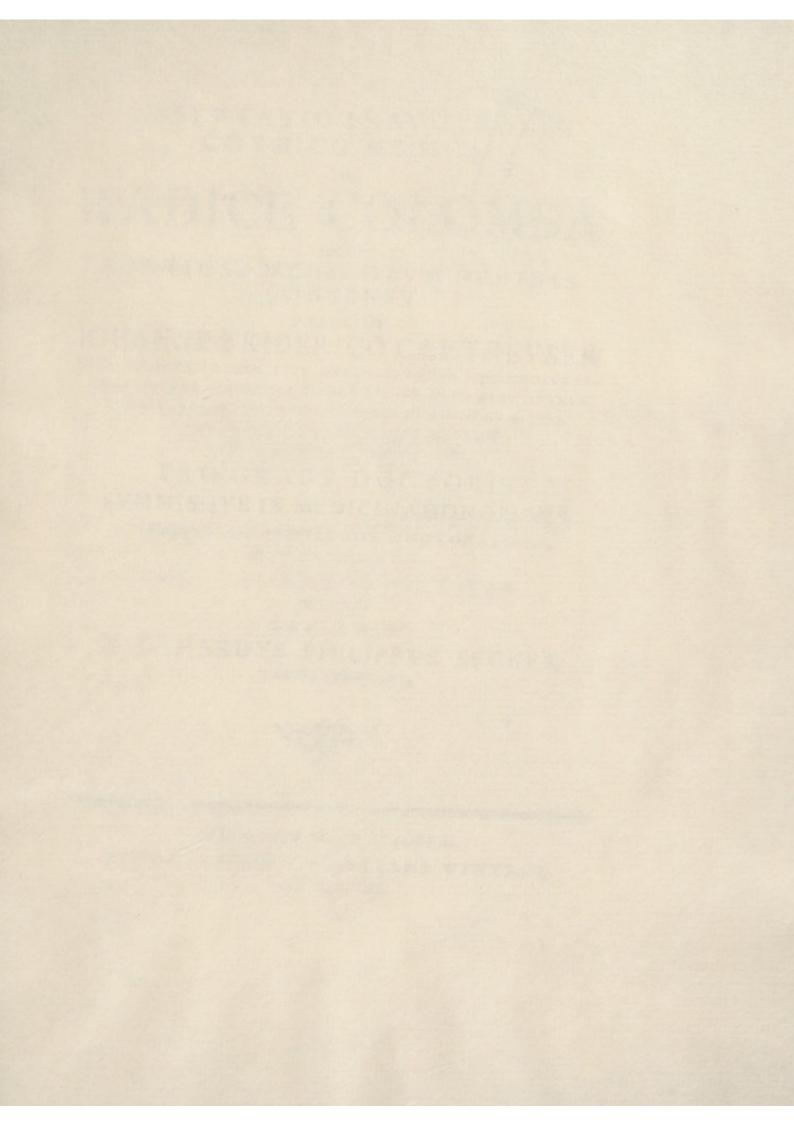

Digitized by the Internet Archive in 2018 with funding from Wellcome Library

https://archive.org/details/b30368819

DISSERTATIO INAVGVRALIS CHYMICO-MEDICA

RADICE COLOMBA

GRATIOSI MEDICORVM ORDINIS CONSENSV

PRAESIDE

IOHANNE FRIDERICO CARTHEVSER

MED. DOCTORE ET PROF. PVBL. ORDIN. ACADEMIAE FRANCOFVRTA-NAE SENIORE, ACADEMIAE REGIAE SCIENTIARVM BEROLINENSIS SODALE, SENATVS ACADEMIAE ELECTORALIS MOGVNTINAE SCIENTIAR. VTIL, ASSESSORE ORDINARIO FACVLT, MED. H. T. PRO-DECANO

PRO GRADV DOCTORIS SVMMISQVE IN MEDICINA HONORIBVS

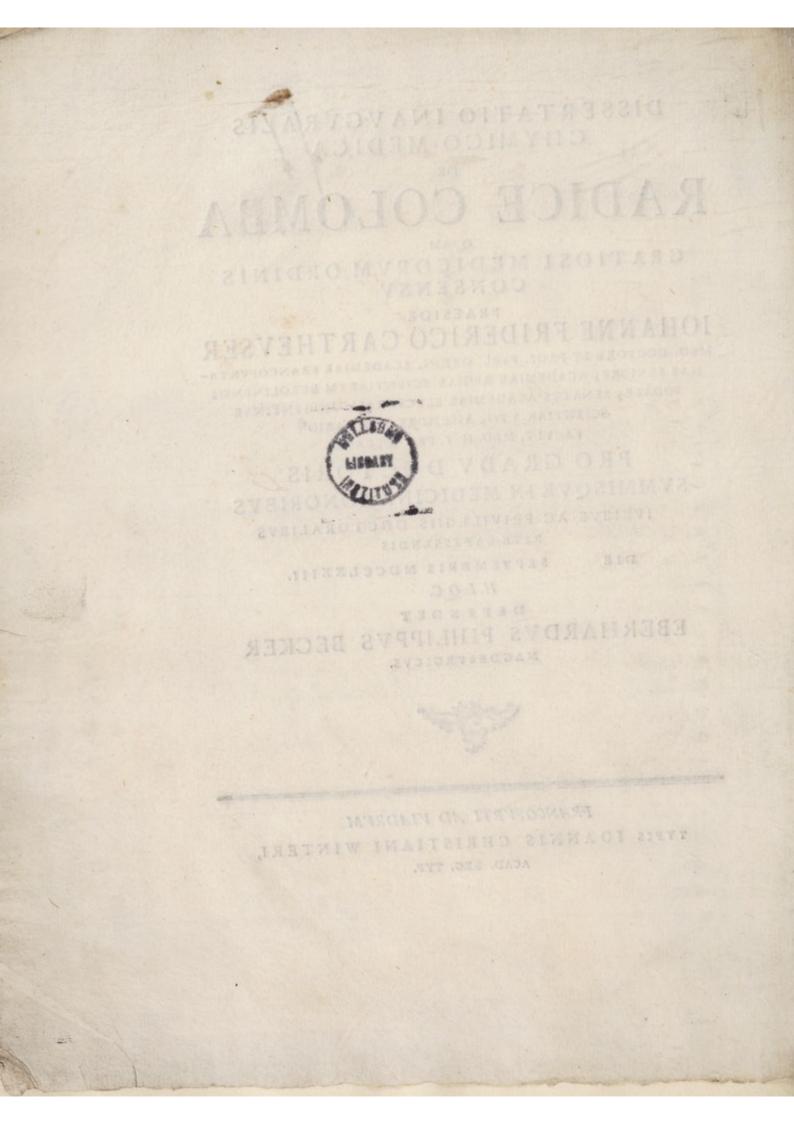
IVRIBVS AC PRIVILEGIIS DOCTORALIBVS RITE CAPESSENDIS

DIE SEPTEMBRIS MDCCLXXIII.

H.L.Q.C. DEFENDET EBERHARDVS PHILIPPVS BECKER MAGDEBVRGICVS.

FRANCOFVRTI AD VIADRVM TYPIS IOANNIS CHRISTIANI WINTERI, ACAD. REG. TYP.

VIRO

NOBILISSIMO ET ARTIS SVAE PERITISSIMO

DOMINO

IOHANNI PHILIPPO BECKER

INCLYTI SENATVS MAGDEBVRGICI ASSESSORI

AC PHARMACOPOEO SPECTA-TISSIMO

PARENTI SVO

AD VLTIMVM VITAE HALITVM COLENDO

DIS-

A 2 PA-

PAGELLAS HASCE ACADE-

MICAS

IN

ET ARTIS SVAE PERITISSIMO

PVBLICVM PIETATIS AC REVERENTIAE DOCVMENTVM

CVM ARDENTISSIMO OMNIGENAE

PROSPERITATIS

AC PHARMACOPORO SPECTA-

OFFERT AC CONSECRAT

PARENTI-SVO

FILIVS OBEDIENTISSIMVS

EBERHARDVS PHILIPPVS BECKER.

A 2

DIS-

DISSERTATIO INAVGVRALIS CHYMICO MEDICA

RADICE COLOMBA.

gis congrua inventinagr, despioient, usion

PROOEMIVM.

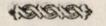
Hominum quamplurimi, rerum medicarum ignari, nec pauci etiam inter ipfos artis falutaris cultores, qui rudiori tantum fcientia inftructi, vel do-A 3 minan-

(2222)

0

6

minantium tamen opinionum vortice abrepti, vires medicamentorum justo pede metiri nesciunt, aut negligunt, pharmaca pretiofa et ex diffitis regionibus ad nos translata, pluris plerumque aestimant, ac laudibus fuis eorum nonnulla ultra meritum extollere folent, viliora ex adverso atque vernacula, etfi carioribus peregrinis faepe faepius praestantiora existant, et naturae nostraemagis congrua inveniantur, despiciunt, Non adprobo hyperbolica ac plane interdum temeraria quorundam de praecellente exoticorum virtute judicia, focium tamen illis quoque memet adjungere nolo, qui nostro aevo, repudiatis prorfum exoticis, morborum curationes folis indigenis expedire ftudent. Inter pharmaca enim fimplicia peregrina, ex India utraque aliisque regionibus, plus A 2 -manual-

7

plus minus a patria nostra remotis, transmissa, multa occurrunt, quae in hac vel illa corporis aegritudine viribus plane specificis, vel eminentiori tamen virtute, quam analogae indolis fimplicia vernacula, donata reperiuntur. Non adducam hoc loco fingula, in pharmacopoliis dudum venalia, fed Radicem duntaxat ipecacoanhae, fenekam, mungo, rhabarbarum chinense, corticem peruvianum ac Winteranum verum, fimaroubam, cascarillam, lignum quaffiae et guajacum nominabo, et iis hac vice etiam Radicem Colombam addere lubet; quippe quae, ante paucos demum annos, uti fertur, ad nos afportata, ac valde adversus dysenteriam laudata fuit. Encomium hoc repetita etiam apud aegros observatio hactenus confirmavit, nec chymicum quoque examen, quod, mixtionem

8

ejus exploraturus, haud ita pridem fuscepi, experientiae documentis repugnat; quare istud in sequentibus, breviter tamen praemiss praemittendis, describere, consultum duxi; spe fretus, operam hanc Medicis prudentioribus; qui semper, aut ubicunque tamen fieri potest, amicam rationis et experientiae copulam optant, haud ingratam fore.

ravianum ac Winteranum verum, finarouteam, calcarillam, lignum quaffac et guajacom nominabo, et in hac vice cliam, ale a Colombane addere utett, quippe quee, ante paucos demum annos, uti fertur, ed nos af ortata, ac valile adverfue deleneran labaleca fuit. Encomium hoc repetita clian apridace gres obfervatio heftenue continuent, nec clyunicum queque estinen qued, mixtoil Q.

I.

adix Colomba, ab aliis etiam Calomba, nec non, quanquam, uti ego opinor, minus recte, Columba dicta, radix longa, craffa, et inæqualiter rotunda eft; non integra tamen ad nos transfertur, fed in orbiculos aut frusta cylindracea diversa magnitudinis diffecta, quæ unum duntaxat, vel unum cum femisse, et adhuc sæpius duos pollices transversos diametro suo æquant, ac tenui extrinsecus et nonnihil rugolo cortice ferrugineo obducta cernuntur. Substantia interna, quæ texturam paulo compactiorem, quam cortex, obtinet, subfusco et hinc inde etiam luteolo-albicante aut nigricante colore gaudet, et linguæ, æque ac cortex, faporem fatis amarum, radicis gentianæ rubræ fapori valde analogum, naribus autem fubtilem, molliusculum ac plane fingularem odorem balfamicum, ad odorem feminis cumini fativi nonnihil accedentem, imprimit; non fortis tamen hic posterior, nec valde etiam durabilis reperitur, sed intra modicum temporis spatium, si radix in loco paullulum calido adfervetur, et constans aeri libero ad eam aditus pateat, tantopere decrescit, ut vix amplius in integris fegmentis fentiri poffit. Quare ad retinendum nobile hoc principium volatile neceffe eft, ut illa, charta probe obvoluta, aut, quod adhuc в

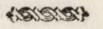
(222)

adhuc melius eft, vitro confervali, bubula vefica postmodum muniendo, indita, in loco frigidiusculo custodiantur.

§. II.

Planta, cujus partem radix descripta fistit, in infula Zeylona sponte crescit, et circa præcipuum ibi munitiffimumque Batavorum propugnaculum, urbem nempe Colombo, unde fuam procul dubio nominationem accepit, uberioris proventus effe dicitur; de peculiari tamen nomine ejus et charactere botanico certi quidquam hac vice tradere nequeo, quoniam mihi fcitu in hac parte neceffaria nondum innotuerunt, nec aliis quoque Europæis, ficuti ex filentio eorum suspicari licet, hactenus perfecte innotuiffe videntur. Nam omnes in Hollandia, et inter hofce etiam viri doctiffimi et botanicæ fcientiæ fatis gnari, quos rogavi, ut mihi pleniorem communicarent, respondedictorum notitiam runt, radicem hanc recentius demum a Nauclero quodam, ex Zeylona reduce, asportatam, ac parum hactenus usurpatam fuisse, adeoque ea sele, quæ fcire cuperem, adhuc ignorare. Nauclerus memoratus, quod mihi rurfus alii retulerunt, eximiam hujus radicis virtutem ipfe in dyfenteria, qua diu in Zeylona laboraverat, expertus est, et viginti circiter libras ejus fecum Amstelodamum attulit, et unico mercatori, cum plures tunc temporis mercis antea

ID

tea ignotæ emtores non inveniret, vendidit, e cujus taberna postmodum partim ad Germanos, partim ad Anglos, quibus virtus ejus antidyfenterica jam citius, quam Batavis, cognita fuisse videtur, pervenit. Vero hæc postrema consentanea, aut valde minimum fimilia existere, ex iis constare opinor, quæ illustris GAVBIVS in Adversariis varii argumenti sub Radicis Indicæ Lopezianæ descriptione de radice nostra, tametsi obiter tantum atque brevissime, attulit: "Priusquam tamen, p. 82. feribit, quod in animo erat, "remedium, cui in edomandis alvi profluviis paraliud "inter illa, quæ in Europa ufitata funt, vix cognofco, "ad publicam utilitatem evulgarem, meis non fatis "fretus experimentis, malui cum amicis quibusdam "meis, Medicis, communicare, qui et ipfi explora-"rent meque de suorum tentaminum eventu, qualis-"cunque foret, certiorem redderent. Opportunita-"tem dedit Vir in medendi arte versatisfimus, Salo-"mon de Monchy, Poliater Roterodamenfis, idem-"que nuper a Magistratu urbano Professoris titulo "ornatus. Miferat is mihi radicem Indicam Ceyla-"nensem, Calomba dictam, sibi a Pringlio, aulæ "Britannicæ Archiatro, magnopere laudatam com-"mendatamque ut probatisfimum ad alvi profluvia "remedium; illi vicifim ego, tum forte de mea Lo-"peziana cogitans, hujus aliquantum transmitto, con-"fimilique virtute præftantem ut data occafione expe-B 2 riatur

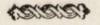
II

(EEE)23

"riatur rogo, mihique, qualem fefe exhibuerit, figni-"ficet. Retulit autem factis in triplici diarrhoeæ ge-"nere periculis visum fibi effe, Radicem Calomba "in alvi fluxu habituali, ægro gracili et extenuato plus "præstare, quam meam: in aliquot infantibus ex "acido vel dentitione nata Diarrhoea, Lopezianam "quidem, quod operæpretium effet, nihil effeciffe: ve-,rum in colliquativa Phthificorum, tam promptam "attuliffe opem, ut etiam aliis remediis palmam præ-"ripuerit. Illos inter hominem fuille vera tabe pul-"monali laborantem, cui quum Diarrhoea aphthofa "affecto et Anima rhabarbari et radix Calomba, nul-"lo fucceffu exhibita fuiffent, Lopeziana tam celeri-"ter et fructuose alvum compresserit, ut simul et "aphthæ evanescerent, et æger, præter exspectatio-"nem, octiduo post a morbo suo revalesceret, annuo "inde spatio jam exacto integerrima fruens fanitate.

§. 111.

Plura de planta, ob certioris, uti dictum, notitiæ defectum, adducere hac vice et nequeo et nolo, fed iterum ad radicem, quæ fola præfentis tractationis objectum constituit, revertar, ac fingula experimenta chemica, ad indolem ejus et mixtionem adcuratius investigandam sufcepta, distincte recensebo. Primum eorum destillatio humida suit,quæ mihi sequentia monstravit: Aqua simplex, duabus radicis

dicis minutim diffectæ unciis adfusa, et igne adæquato ex vitrea cucurbita, balneo arenæ impofita, lente abstracta, aquæ puræ instar pellucida erat, nec ullum in ea olei vestigium in conspectum veniebat, debilem tamen saporem balsamico-vappidum et odorem balfamicum, æque ac radix integra, odori feminis cumini fativi aut ammeos Cretici analogum, obtinebat. Portio decocti fusci, in cucurbita relicta, et post decantationem ac colaturam calore blando evaporata, extractum nigricans, denfum atque ficcius, in faliva tamen sub degustatione fatis folubile, præbuit, quod fapore amaro, nullo autem odore præditum erat, et drachmas fex pendebat. Ex partibus gummosis, refinosis et copiosis quoque terreis tenerioribus, sub coctione diuturna violentius avulfis, et unione sua pondus extracti valde augentibus, mixtum erat, ac totam igitur substantiam activam fixam in se continebat. Ex residuis enim radicis frustulis ficcatis, adfuso spiritu vini rectificatillimo, nihil amplius, sensibili energia instructum, extrahi potuit, et aliqua infusi pars, in cochleari argenteo evaporata, luteam duntaxat maculam formabat.

§. IV.

Præmiffa destillatione, extractiones cum menstruis variis adornavi, et primum integram radicis pulverisatæ unciam cum aqua simplici digestioni in B 3 arena

CELELES)

arena calida per diem noctemque commifi. Impetravi infuíum fubfuícum, fapore valde amaro et codem, quo aqua destillata gaudebat, odore, ast debiliori, donatum. Sub blanda evaporatione ejus idem quoque odor molliusculus balfamicus, cum paullatino tamen fortitudinis decremento, constanter adfurgebat, et, absoluta perfecta inspissatione, extracti, jam paullulum ficci, drachma una, fcrupulus unus et grana quatuor relinquebantur. Extractum hoc in faliva fatis folubile ac valde amarum erat, et, præter odorem pristinum, nunc magis tamen debilitatum, in parte sua superiori, luci obversa, colorem nigricantem, in parte infima autem, fundo conchæ vitreæ contigua, obscure luteum, ad dilute brunneum vergentem et vulgaris pulveris sternutatorii Hispanici (Spaniol), aut croci metallorum Rulandi colori haud diffimilem, poffidebat.

§. V.

Radici, post primam cum aqua extractionem superstiti, et aliquantulum rursus siccatæ, sufficientem denuo spiritus vini rectificatissimi quantitatem adfudi, ac modo priori calidam digestionem iteravi. Inde tinctura flavi coloris nata est, quæ evaporatione ad siccitatem usque redacta, unicum duntaxat extracti scrupulum dedit. Extractum hoc ab extracto præcedente qualitatis intuitu notabiliter difcrepa-

(E(E)E)

15

crepabat. Nam color ejus fubfuícus parvis hinc inde miculis albicantibus argentei nitoris diffinctus erat, fapor amaritie fua faporem infufi et extracti primi aquofi multum fuperabat, et odor balfamicus quoque non fortior folum, fed longe pariter gratior exiftebat, ac proxime ad odorem, quem recentes flores hyacinthi fubcoerulei vulgaris fpirant, accedere videbatur. Sub degustatione folutio ejus in faliva paullo difficilius quidem ac tardius fuccedebat, fenfim tamen fenfimque in ea diffluxit, et, æque ac rhabarbarum manducatum, luteum illi colorem conciliavit.

§. VI.

Inverso postmodum extractionis ordine, et aquali radicis pulverifatæ quantitate, una nimirum uncia primum cum spiritu vini rectificatissimo, deinde cum aqua simplici temporariæ digestioni calidæ subjecta, tinctura faturate stava, grati odoris balfamici ac fortis saporis amari prodiit, quæ, blando calore perfecte inspissata, massam fuscam, sapore admodum amaro et suavi odore balfamico-moschato, florum hyacinthi odorem optime etiam æmulante, præditam, reliquit; pondus tamen ejus exiguum erat, ac tantum ad grana viginti quatuor adscendebat. A spirituoso hoc extracto primo extractum secundum, idque aquosum, quoad proprietates ac vires magnopere

(EDDDD)

16

pere differebat. Maffa enim fusca ac satis spissa, post debilis infusi evaporationem remanens, lentius fere, quam extractum spirituosum primum, faliva solvebatur, et odore ac sapore penitus destituta erat; pondere tamen præcedens superabat, et scrupulos quatuor pendebat.

§. VII.

Ut nihil denique, quod hic lucem aliquam foenerari et cognitionem naturæ subjectinostri perfectiorem adjuvare poffet, omitterem, folennioribus ac femper necessariis extractionibus cum aqua et spiritu vini peractis, pulverifatam hanc radicem deinde fenfim quoque cum vulgari vino Gallico albo, cum puro itemque atque pellucido aceto vini et cum liquore quodam aqueo-alcalico, oleo videlicet tartari per deliquium, aqua nonnihil diluto, digeftioni et extractioni commifi. Infufum vinofum, colore flavo, proxime ad aurantium inclinance tinctum, folius ferme menstrui odorem, eumque tamen paullo ingratiorem, quam vinum purum, emittebat, et linguæ faporem mediocriter amarum imprimebat. Cum infuso hoc quoad saporem massa pariter slavo - subfusca, post evaporationem relicta, ac panem mellitum nonnihil redolens, conveniebat, tenax tamen erat, et in longa ideo filamenta sub portionis modicæ exemtione cum cultri cuspide diducebatur. Infulum.

1313131

fulum, cum aceto vini paratum, fubtilem ac fortem odorem acidum, papillulas narium nerveas vivide pungentem, ac peculiariter nauseofo aliquantulum mixtum, emittebat, et faporis amaritudine, cui acidulus tamen junctus erat, præcedens infusum vinofum superabat. Massa, inde evaporando spissata ac fusco colore prædita, infuso odoris quidem ac saporis intuitu haud diffimilis fuit, amarities tamen longe major reperiebatur, et propter aciditatem sociatam in guftus organo fenfationem fortem excitabat. descriptis infusis et extractis vinosis et acetosis infufum et extractum alcalico-aquofum notabiliter difcrepabant. Infusi enim color fusco-rubellus erat, odor integræ radicis odori analogus, aft rudior atque debilior, et fapor lixivioso-amaricans. Maffa. post infusi evaporationem superstes, ab infuso quoad proprietates externas parum recedebat, præterquam, quod fapor lixiviofus fortior, amarities autem minor et vix amplius memoratu digna, existeret.

§. VIII.

Utilitas, quam experimenta defcripta præftant, manifesta est, dum clarius ex iis cognoscitur, I. Mixtionem radicis Colombæ, præter copiosas partes terreas inertes, quæ in uncia radicis una, ficuti ex collatione experimentorum quodammodo constat, pondere suo ultra drachmas quin-

C

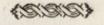
17

que

(E(E)E)

que adscendunt, subtile ac plane specificum elementum volatile balsamicum, nec non efficacissimam substantiam fixam amaram, tam resinosam, quam gummeam, ingredi; principium postremum tamen, gummeum nempe, copia majori, quam resinosum, adesse.

- II. Principium volatile balfamicum in fixa fubftantia refinofa longe copiofius, quam in parte gummea, hofpitari, et illi multo etiam tenacius inhærere, adeoque huic virtutis intuitu potiores partes jure deferendas effe.
 - III. Tincturam fpirituofam et ejusdem cognomiminis extractum, non aperta tamen evaporatione, fed blanda lentaque menstrui e cucurbita abstractione ad justam consistentiam redactum, viribus medicis decoctum, infusum et extractum aquosum superare, et infuso etiam vinoso præstantiora existere.
 - IV. Acetum et ejusdem naturæ menstrua reliqua amaritudinem substantiæ solutæ et extractæ augere, viresque ejus intendere; oleum tartari per deliquium ex adverso, aliasque solutiones, cum aqua ex alcali quodam sixo paratas, saporem amarum valde debilitare, quin ita tandem destruere, ut gustu vix amplius percipi possit, adeoque separatam substantiam activam pristina virtute sua spolare. Observatio hæc, quæ apud

apud quamplurima fubjecta amara, ficuti memet frequens experientia docuit, notatur, peculiarem meretur confiderationem, quoniam Chemicis illis, qui in plantis amaris fal alcali fixum explicitum ante incinerationem jam delitefcere, nec inde igitur produci demum, fed faltim educi, flatuunt, parum favet. Si inter ordinaria enim atque nativa earum principia militaret, nullum ab adfufis liquoribus alcalicis amaritudinis decrementum, nec ullum quoque ab acidis ejusdem incrementum, fed potius contrarium exfpectandum foret.

S. IX.

Virtutes medicæ hujus radicis, quæ, abfoluta analyfis chemicæ defcriptione, adhuc commemorandæ reftant, partim a fixa ac valde amara fubftantia refinofo-gummea, partim a tenero et peculiari prorfus principio volatili balfamico dependent, ac merito in communes et proprias five specificas dividendæ funt. Ad priores, quæ plerisque aliis radicibus, herbis, floribus, corticibus, lignis etc. amaris et balfamico amaricantibus competunt, virtus attenuans, abstergens, calefaciens, diaphoretica, roborans, alexipharmaca, fanguinem purificans, antiputredinofa, stomachalis, anthelmintica, antifebrilis, uterina et travmatica spectat; posterioribus ve-

C 2

ro,

(CCC)C)

ro, quæ reliquis in hoc vel illo morbo valentiores reperiuntur, fingularis illa ac præpotens virtus, quam, testante crebriori Medicorum observatione, in dyfenteria epidemica, anno præterito multis hinc inde hominibus exitiali, monstravit, accensenda est. Operationem fuam in mucido - cruenta ac valde torminofa hac diarrhoea roborando magis, quam abstergendo et discutiendo exercet; hinc sub ipso nequaquam mali exordio, fed dato prius leni remedio cathartico-emetico, et aliquandiu pariter præmiffis demulcentibus mucilagineis atque gelatinofis, in ufum vo-Medicorum nonnulli, uti certius mihi canda eft. rescire contigit, sequentem hactenus in medendo ordinem observarunt. Post primam nempe morbi acceffionem ægro pulverem exhibebant, ex fcrupulo integro aut fedecim duntaxat granis radicis ipecacoanhæ et scrupulo dimidio rhabarbari orientalis compositum, deinde per diem noctemque, vel paullo etiam diutius, mixturam ex tinctura feu vulgo ita nuncupata anima rhabarbari et liquore terræ foliatæ tartari, interposito tamen potu largo ptisanæ cujusdam, ex hordeo aut avena cum radicibus graminis arvenfis, altheæ, fcorzoneræ recentioris, falab, femine milii et gelatina cornu cervi aut eboris parandæ, moderata per vices quantitate propinabant, fimulque clyfma ex decocto avenaceo et gummi Arabico aut tragacantha femel, vel etiam, pro torminum fcilicet

(DIC) 23

licet ventris et acrimoniæ in faburra eliminanda gradu diferepante, aliquoties immittendum curabant, et tandem pulverem e corticis fimaroubæ ferupulo femisse, radicis colombæ granis tribus et massæ pilularum de cynoglossa grano uno concinnatum, et per integram diem noctemque quovis elapso quadrihorio adsumendum, præseribebant,

§. X.

Methodum expositam, numerosis omnino fausti succeffus exemplis confirmatam, non improbo quidem, pro meo nihilominus judicio cura interdum, ferius scilicet advocato Medico, et fluxu alvino jam valde cruento, paullo aliter dirigenda erit. Non amplius videlicet pharmacum emetico - catharticum folitarium, propter natam dudum majorem intestinorum erofionem, eidemque junctam plerumque inflammationem superficiariam, perfecte securum videtur, fed rhabarbarum aliis medicamentis, quæ demulcendi virtute pollent, et erofas inteftinorum tunicas solari atque defendere valent, ea quantitate misceri oportet, ut aliquot saltim ejus grana una vice ingerantur. Quod me attinet, hactenus electuarium ex syrupi dialtheæ aut de symphyto Fernelii uncia una et semiffe, extracti, chamomillæ vulgaris et angelicæ ana drachma dimidia et pulveris rhabarbari scrupulo uno aut drachma semisse com-C 3 politum,

(B)B)B)

politum, ægros, quovis præterlapfo trihorio, ad unum femper cochleare minus (Theeloffel) adfomere, et loco potus ordinarii refrigeratum nonnihil decoctum, ex hordeo aut avena et radicibus graminis, dialcheæ, scorzoneræ recentioris et radice salab, aut gelatina cornu cervi, addito fimul pauxillo flavedinis corticis citri paratum, frequentius ac largius haurire jussi. Educta notabili per aliquot dies faburræ viscido-acris copia, descripti electuarii usum aliquantifper quidem, citra ulteriorem tamen rhabarbari miscelam, continuavi, ac, valde urgentibus ventris torminibus atque tenefmo ani, unum alterumve clysterem ex avena excorticata, floribus chamomillæ vulgaris et radice altheæ injiciendum curavi. Deinde electuario prædicto pulverem corticis fimaroubæ aut radicis colombæ, vel utrumque parva quantitate, quæ in unico præbio feu dofi raro trium aut quatuor granorum pondus exceffit, addidi, et, hac obfervata medendi methodo, finem meum feliciter plerumque affecutus fum.

§. XI.

Præter eminentem virtutem antidyfentericam vires ftomachales et antifebriles hujus radicis paullo uberiorem quoque confiderationem hoc loco poftulant. Ventriculum enim et inteftina egregie roborat, cruditates vifeidas, in iis collectas, refolvit et

et abstergit, faburram pituitofo putridam ac bilem inertem corrigit, viscerum obstructiones, quæ sæpe rebellium febrium intermittentium causæ existunt, referat, et cum infigni igitur fructu contra varia adpetitus et concoctionis vitia, contra vomitum itemque, lienteriam, coeliacam, icterum chronicum ac refractarium, a bile spissa ac fere emplastica, ductum choledochum obthurante, ortum, et molesta denique illa pathemata, hostili vermium, in prima culina hospitantium, actione producta, in usum trahi potest. Convenit in hac parte cum radice gentianæ rubræ nostratis, propter singulare tamen principium volatile balfamicum virtute illam antecellit.

§. XII.

Apud virtutes reliquas, quibus hoc pharmacum fimplex donatum reperitur, nihil amplius, peculiari commemoratione dignum, invenio exponendum; quare fpecialiorem quoque contemplationem earum prætermittam, et adhuc nonnulla tantum, de iis, quæ ad ufurpandi modum fpectant, addam. Optime hæc radix, quod primum monebo, integra mixtione fua nativa, adeoque in fubftantia data, operatur, et hoc igitur fine vel per fe in pulvere a granis aliquot ad fcrupulum unum et ultra, exhibetur, vel aliis pulverulentis, nec non bolis, electuariis, morfulis, imo pilulis copia majori aut minori admifcetur.

1212123

tur. Commode præterea inter decocta aquofa et aceta medicata recipi, et efficax pariter extractum, protractiori coctione cum aqua ac blanda postmodum decocti infpiflatione, nec minus tinctura spirituosa inde parari possunt. Extractum hoc, quod ex folis nequaquam partibus gummofis constat, sed teneriora fimul corpufcula refinofa, aquæ ebullientis actione a terreis inertibus avulfa, continet, fub forma pilulari a granis aliquot ad scrupulum semissem, quin grana duodecim, adfumi, ac folum quoque, aut cum aliis extractis mixtum, conficiendis temperatioribus tincturis vinofis impendi poteft, Tinctura fpirituofa indolem calidiorem obtinet, adeoque dofis ejus non facile ultra guttas quadraginta adscendere debet. De usu radicis externo, cujus nullam adhuc notitiam habeo, multum afferre nequeo, credo tamen, illam inter valentiora purificantia et antiputredinosa travmatica collocari, et cum spe auxilii non fpernendi, sub forma decocti, in ulceribus impuris ac phagedænicis in usum trahi poffe: Nec dubitandum quoque erit, quin ipfe pulvis, ulceribus insperfus, multum ad depurationem eorum ac con-

folidationem conferat.

(*SISIS*)

THESES MISCELLANEAE.

- I. Eminens spissitudo et acrimonia humorum in senettute provettiori penitus praecaveri nequeunt, quoniam variae depravationes machinae, sensim sensimque ad interitum ruiturae, vel nullam amplius, vel minus sufficientem tamen medelam admittunt.
- II. Saburra acris, in ventriculo et intestinis hospitans, et partes sensibiles ac valde irritabiles vellicans, multa ac varia capitis, pettoris et artuum pathemata, quae ignari aegrotantes et parum quoque attenti Medici idiopathica aestimant, consensuali nervorum actione et praeternaturali sanguinis congestione producit.
- III. In India utraque caeterisque regionibus aequinottialibus et aeftuofis viscerum naturalium imbecillitas, nec non ingens humorum acrimonia et frequens ac repentina largae plurimum exhalationis cutaneae suppressio inter praecipuas morborum, ibi solennium, causas militant.

vero de en justicandum prits-anando

D

IV.

IV. Aromata calidiora, quae in plerisque Afiae, Africae et Americae trattibus aeftuofis uberrime generantur, magis incolis calidarum, quam frigidarum regionum conducunt.

Frequens aeris corrupti ventilatio, aqua recens et pharmaca aciduta ad praeflantiffima navigantium remedia prophylattica referenda funt; imo notiffima Limonanada Anglorum fpirituofa, Punfch ditta, temperatior tamen ac modice haufta, non contemnendum fubinde auxilium praeflat.

VI. Equitatio egregium quidem in febribus lentis, a viscerum obstructione praecipue pendentibus, remedium constituit, fo cum moderamine scilicet ac justo tempore fiat: Secus vero de ea judicandum erit, quando motus blandi limites excedit, vel incongruo tempore sufcipitur,

gae plurimum exhalationis cutaneae fupprefilo inter

minnag caufas militant.

W.

practipues merborum, ibi

2%

CLARISSIMO DOMINO CANDIDATO EBERHARDO PHILIPPO BECKERO

ADFINI SVO CONIVNCTISSIMO

S. D. P.

ANTONIVS FRIDERICVS STOCKHAVSEN MEDICINAE DOCTOR ET PRACTICVS APVD MAGDEBVRGENSES.

deama folum. fed in pracfanti etiam ex animo pratular Reste mihi flatuere videntur ii, qui omnem dostrinam et disciplinae rationem ponunt in ingenii cultura. Non enim vasia rerum cognitarum farrago, vel confusa rerum, quae indoctos fugiunt, notitia id, quod eximium in eruditione appellatur, constituit; neque amplitudine rerumque cognita. rum numero dostrinae praestantia metienda est, qua vel dottiffimos ab indottis fere vinci quotidie observamus. Non ergo rerum cognitarum multitudine, sed ipsa cognitionis perfectione, eruditionis pulchritudinem formari, si quid judicare

D 2

care poffum, arbitror. Eadem, quae natura omnes homines docuit, quaeve vulgo conflant, scientiae partem complettuntur: at distinta et solida eorundem cognitione, quam ipfa eruditionis vox innuere videtur, nos imbuit disciplina. Hinc iis, qui ad veram eruditionis laudem adspirant, nihit prius, nihil antiquius effe oportet, mentis ingeniique facultatem perficiendi cura. Quum enim ad naturam eximiam atque illustrem accesserit ratio quaedam confirmatioque dostri. nae: tum illud, nefcio quid, praeclarum ac fingulare folet existere. Hanc naturae eximiae fortem, quae Tibi, Adfinis chariffime, divino beneficio prae multis obtigit aliis, non deamo folum, sed in praesenti etiam ex animo gratulor. At enim vero, dum in universas praeterea rationes, ad quas vitam tuam inde a pueritia compofuisti, introspicio: fateor. me non ad gratulandum tantum, fed, fi per tuam modefliam liceret, ad excurrendum etiam in laudes Tuas, quibusdam quasi stimulis incitari. Nam chariffimo Parente Tuo, duce atque comite, postquam per plurimos juvenilis aetatis Tuae annos Chemiae ac Pharmaciae cultorem Te praestiteras firenuum et pereximium, ipfe demum sponte tua animum ad reliquas artis medicae partes tanta alacritate, tanto ardore, 2 G tanta. 62378

(EEEE)

tantaque virium contentione adplicuisti, ut mirum, quantas in iis feceris progressiones. Quo etiam factum eft, ut praeter Tui ipfius fpem atque ex spectationem, fic volente, fic moderante Deo fapientiffimo, in navi quadam Batavica demandata Tibi fuerit Medici ordinarii provincia. Qua navi tandem in portum apud Indos Batavinum feliciter appulfa, in diffitis his regionibus per triennium fere annorum spatium medicinam fumma cum laude, et quod laudem forte fuperat, fummo cum emolumento tam in aegrotorum quam Tui ipfius falutem naviter exercuifii. Sed Indorum divitias verae fcientiae ac fapientiae multum postponens, in Germaniam redux, novam, camque impigram; univerfae arti medicae operam navalli, celeberrimosque ejus in inclyta Academia Viadrina Professindefesso fludio audiisti, praesertim vero ab ore D. Cartheuferi, Viri dottiffimi ac candidiffimi pependifi, remigioque, quod ojunt, veloque laborafi, ut cognitionem Tuam acceffionibus bene multis locupletares. Commode jam mentem fubit, quod eleganter non minus quam apposite Hippocrates jam dixerit: Oportet fapientiam et exverientiam ad medicinam traducere, et medicinam ad fapientiam. Quod fapientiffimum venerabilis cor distum uti-

nam

(2012121)

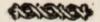
nam hodie omnes commendatiffimum fibi haberent, qui ad medicinam tam feliciter et rite addiscendam, quam cum fru-Elu olim exercendam cupidi adspirant. Quod fi quis philifophiam et experientiam cum Medicina ita coniungit, ut non modo vitae, fanitatis et morborum sufficientes rationes cognoscere, verum etiam rerum tam salubrium quam infalubrium ipforumque medicamentorum vires et medendi methodum penitius introspicere fatagat: is profecto, fi qua mihi judicandi vis atque facultas eft, in falutari hoc fludio prae cezeris eximios facit progreffus, et aliquando idoneus redditur, ut cum resta solidaque ratione fanitatem hominum tam praesentem confervare, quam amiffam restituere valeat, adeoque honorificum eruditi Medici nomen inprimis mereatur. Mereris igitur omnino, chariffime Adfinis, hunc titulum, qui quod multi, proh dolor, alii, in hominum perniciem facere folent, non cruda in artis nostrae exercitium studia propulilifti, et neque dies neque operam in Academia frustra contrivisti. Qua propter haud vane auguror, fore, ut non folum morbis vulgaribus, sed etiam difficilibus atque ancipitibus, auxiliante Deo, in posterum feliciter mederi queas. Quemadmodum autem in arte nostra, detectis morborum causis ac

30

12.1

ac proprietatibus rella via incedere optimaque femper et ascommodatiffima methodo uti debemus; fic etiam quam maxime nos decee, ut mente resta et fincera ubique versemur. Eam igitur, tanquam clypeum felicis praxeos firmiffimum, ita commendatam nobis habemus, ut animum neque ad fimulandum, neque ad diffimulandum unquam fletti permittamus, fed viri boni charastere vitam nostram agendique rationem condecoremus omnem. Qualem cum ego Te noverim, vere tibi atque ex animo gratulor fludium artis medicae academicum bonis ominibus emensum, impenseque laetor, Te laudabilis industriae Tuae infignes ferre fruetus, propediem fummis Doctoris honoribus digne ornandum. Seis me minime blaxdum effe. Non taudo ficut adulatores folent. Mediocris laus fidem invenit, non ea quae verifimi litudinis obliviscitur. Publice tamen laetiffima hac oceasione erat declarandum, quam belle in praecordiis tuis acquiescam. Quiequid autem in me ingenii, fidei ac dexteritatis eft, fi modo eft, id equidem intelligas velim, me in obfequium Tui lubentiffime effe ex-Ego enim hercle de propensione in Te nemini hauflurum. In Patriam five redeunti, in diffitas five regioconcedam. nes denuo excurrenti, patescet Tibi novum diligentiae colle-Sacque

34

etaeque eruditionis fladium, novi carceres operientur ad praeelara quaevis contendenti, novos denique comites nancifeeris per scientiarum latifundia tecum obambulaturos. Quorum sludiorum rerumque omnium tuarum rationes ut Tibi ex voto fluant, ita precor, ut santte possim polliceri, non facile quenquam aeque gavisurum, quicquid Tibi benecesserit, ac ego laetabor. Ita vale, resque tuas omnes age rettissime, felicissime, utilissime, meque ut facis ama. Dab. Magdeburgi d 2. Sept. clo clcc LXXIII.

quara belle in generablic mic acquireland. Quarterid antena sa

hausturam. Ego enim herele de prophilione suil e anniné p

ner denne examprent, fathirs rite comma d'allemente colle-

eenced any

Tilling a subset of the subset of the

and the second s

.....

